
S P E C T R A L W R I T E R

OBSAH

KAPITOLA 1	JAK ZACIT
	Nahrani programu
	Obrazovka
	Klavesnice
	Editor
KAPITOLA 2	TEXTOVY FORMAT
	Presazovani slov
	Zarovnavani radky
KAPITOLA 3	POVELY NORMALNIHO MODU
	Pomocne menu
	Povelove operace
KAPITOLA 4	POVELY ROZSIRENEHO MODU
	Pomocne menu
	Povelove operace
KAPITOLA 5	PRIPRAVA TEXTU
	Cviceni

Uprava a editace textu

KAPITOLA 6

BLOKOVE OPERACE

Operacni menu

Kopirovani odstavcu

Cteni a zapis textu (LOAD s SAVE)

Tisk textu

Upravy a SAVE programu SPECTRAL WRITER

Jine povely

Navrat z chybovych hlaseni

KAPITOLA 7

TECHNICKE INFORMACE

Spojeni s tiskarnami

Uzivatelem definovane znaky a grafika

PRILOHA 1 - SEZNAM POVELU

PRILOHA 2 - TABULKA UMISTENI KODU ZNAKU

PRILOHA 3 - ZHODNOCENI PROGRAMU SPECTRAL WRITER

U V O D

Textovy editor je program, který umožňuje snadnou přípravu a úpravu dokumentu, korespondence apod. pro jejich následný tisk.

Termin textový editor se používá i pro počítače, které mají editační software permanentně zabudovaný. Tyto stroje postupně

nahrazuji starsi zarizeni pro tisk formularu, vykresu, dopisu i narocnejsich tiskovin, pricemz zarucuji vysokou efektivitu a pruznost zpracovani textu.

Pro "domaci uziti" jednou z vyhod textoveho editoru je i to, ze "jednoprstovi" pisari mohou díky schopnostem programu dosahnout ve vysledku stejne kvality jako profesionalni pisarky, bez prepisu vplyvajicich z prirodzenych omylu danych mensi praxi. Pri pouziti systemu stavebnicove korespondence mohou dokonce i ušetřit čas.

ZX Spectrum nebylo puvodne konstruovano jako pocitac pro textovou editaci a v tomto ohledu ma sva omezeni, dana predevsim klavesnici a obrazovym zpracovanim. SPECTRAL WRITER resi castecne druhou nevychodu - pise na obrazovku v 64 sloupcich a umoznuje tak, aby pri tisku na format A 4 byl vysledek roven tomu, co vidite na obrazovce. Pokud jde o klavesnici, musite si vybrat nekterou z tech, jez jsou nabizeny na trhu jako nahrada puvodni. Co vsak nelze odstranit, je relativne dlouha doba mezi efektivnim stiskem dvou klaves a zobrazenim jejich znakové reprezentace. Rychli pisari museji na ZX Spectru trochu zpomalit.

S ohledem na rozsah pameti, kterou program zabira, je urcen jen k uziti ve versi 48K (nikoli 16K) ZX Spectra. Presto (i pres "ubytek" 2 kB pameti odebranych Wafadrivem) SPECTRAL WRITER poskytuje vetsi rozsah pameti pro zapisovany text nez vsechny jeho konkurencni "kazetove" programy.

Text muze byt vytisknut primo na ZX Printer nebo Alphacom 32

(v 64 sloupcich). Pri pouziti interfacu RS232 nebo Centronics vsak lze tisknout na naproste vetsine tiskaren vyrabenych pro mikropocitace. Oba tyto interfacy obsahuje i sam Wafadrive. RS232 vam navic poskytuje moznost serioveho prenosu dat. Tak muzete vyuzit modem pro vyslani vaseho textu na jine misto, pri napojeni na pocitacovou sit predavat a prijimat texty atd.

KAPITOLA 1 ----- JAK ZACIT

Po zapojeni Wafadrivu a jeho inicializaci (viz kapitola 2 manualu Wafadrivu) umistete originalni vafli s programem do jednotky s prednosti a zadejte prikaz:

LOAD*

Po kratke chvili se objevi prazdna stranka pro zapis textu s kurzorem v hornim levem rohu obrazovky. Na spodnich dvou radkach se zobrazi prumet kurzoru a nektera zakladni hlaseni.

KAPITOLA 1 ----- OBRAZOVKA

SPECTRAL WRITER provadi zapis v 64 sloupcich, pricemz na obrazovce promita vzdy 22 radek textu. Takove zobrazeni muzeme pojmenovat jako "okno do textu". Po naplneni prvniho prazdneho okna se text zacne posunovat vzdy o 1 radku nahoru pro uvolneni nove prazdne spodni radky pro dalsi zapis.

Kursor se lisi od kursoru vlastniho systemu pocitace v tom, ze je uzsi, vyssi a chova se jinak i pri pohybu textem. Kvuli

omezení unavy očí neblika. Neroztahuje text, ale jde "po znacích" tak, že je preklapi do inverzního podání v místě momentálního překrytí znaku.

Spodní modrá linka nám ukazuje kolmý průmět horizontální pozice kurzoru v textu. V této lince umístěné apostrofy (tabulační značky) si probereme později.

Pod kurzorovým průmětem je stavová řádka. Informuje o momentálních souřadnicích kurzoru a o zapnutí (vypnutí) základních funkcí.

KAPITOLA 1 ----- KLAVESNICE

SPECTRAL WRITER je více než jen pouhý program. Má některé prvky programovacího jazyka. Užívá své vlastní příkazy, užívá klávesnici svým vlastním způsobem. Ovládnutí jeho příkazu vám však zabere mnohem méně času, než kolik byste museli venovat ovládnutí nového jazyka.

CAPS SHIFT a CAPS LOCK fungují stejně jako v Basicu ROM ZX Spectra. Při užití tlačítka SYMBOL SHIFT mají některé symboly zvláštní funkci.

Společným stiskem tlačítek CAPS SHIFT a SYMBOL SHIFT přepnete do rozšířeného (extended) příkazového módu. Projeví se to rovněž změnou barvy okraje na červenou. Hlasení NORMAL ve stavové řádce bude nahrazeno slovem EXTEND. Pro návrat do normálního módu stisknete opět současně obě uvedená tlačítka.

KAPITOLA 1 ----- OBRAZOVY EDITOR

S pomoci kurzorovych tlacitek (CAPS SHIFT a 5, 6, 7 nebo 8) muzete pohybovat kurzorem v textu v danem smeru. Pomoci DELETE (CAPS SHIFT a 0) vymazete pismenko nalevo od kurzoru, ovsem s tim, ze je "prepisete" znakem, ktery kurzor prekryval pred stiskem DELETE - rovnez tak posunete cely text radky od kurzoru do jejího konce o 1 misto doleva.

Po vymazani ("prekryti") pismenka jinym znakem neocekavejte, ze na jeho misto muzete jednoduse vepsat jiny tak, jak je tomu u Basicu ZX Spectra. Chcete-li vymazany znak nahradit jinym, musite napred vepsat mezeru (posunout text radky o 1 misto doprava) a potom teprve vepsat pozadovany znak. O tom rovnez pozdeji (viz take DEMO-TEXT).

KAPITOLA 2 ----- TEXTOVY FORMAT

Obrazovka promita text presne tak, jak bude ve vysledku vytisknut. Dve hlavni, automaticke funkce, organizujici rozlozeni textu i behem jeho zapisu, jsou - presazovani slov (word-wrap) a zarovnavani radky vkladanim vyrovnacich mezer (justification). Obe funkce lze vypnout/zapnout. Jejich stav hlasi stavova radka. Po nahrani programu jsou obe tyto funkce zapnuty.

KAPITOLA 2 ----- PRESAZOVANI SLOV

Nazorne je tato funkce demonstrovana v DEMO-TEXTu. Její aktivizace vam zaruci, ze slova, ktera se pri zapisu textu jiz

nevejdou cela na konec radky, budou automaticky presazena na nasledujici radku bez jejich deleni.

Vyhodou teto funkce je, ze nemusite zrakem ani sluchem kontrolovat, kdy je kurzor na konci radky a rozhodovat se o umistení, resp. rozdeleni posledního slova. Rovnez ENTER, který posune kurzor o 1 radku, muzete uzivat jen tehdy, kdy sami rozhodnete o posunu. Funkce presazovani slov posouva kurzor o 1 radku automaticky.

Kdyz kurzor miji 60. sloupec, zaslechnete zvukovy signal. Je simulaci zvonku psaciho stroje. Cislo sloupce, na nemz se signal bude ozyvat, lze menit (viz kapitola 6).

KAPITOLA 2 ----- ZAROVNAVANI RADKY

Mate-li behem zapisu textu aktivizovanou tuto funkci, text je automaticky zarovnavan do kraju vkladanim mezer mezi slova na radce tak, aby byla pekne rozsazena. Podobne s mezerami pracuji tiskari pri sazbe zarezavanych sloupcu novin, casopisu apod.

Je veci vaseho osobniho vkusu a potreby, zda budete pouzivat text zarezavany do kraju. V jednom textu vsak muzete libovolne vyzivat obou stavu funkce jejim prepinaním.

KAPITOLA 3 ----- POVELY NORMALNIHO MODU - POMOCNE MENU

Podobne jako v Basicu ZX Spectra maji povelý SPECTRAL WRITERu dva mody - normalni a rozsireny (extended). Zvoleny mod je

prubezne hlasen na stavove radce.

SPECTRAL WRITER umoznuje pristup ke dvema pomocnym menu v obou modech v kteremkoli okamziku. Pro jejich vyvolani stisknete EDIT (CAPS SHIFT a 1). Pokud jste vyvolani provedli z normalniho modu, prometne se na obrazovce pomocne menu povelu tohoto modu:

LIST OF COMMANDS

EDIT-----:Help page	AND----:Reform paragraph
C.LOCK----:Capital letters on/off	OR----:Move "window" forwards
T.VIDEO--:Insert a space	AT----:Move "window" backwards
I.VIDEO--:Delete a space	STOP--:Options list
arrows---:Move the cursor	NOT----:Delete line
GRAPHICS-:Graphic mode on/off	STEP--:Insert line
DELETE---:Delete character	TO----:Cursor at start of text
<-----:Move characters left	THEN--:Cursor at end of text
<>-----:Centre the text	ENTER-:"Carriage return"
>-----:Move characters right	BREAK-:Next tabulation

Behem projekce menu jsou vsechna tlacitka disfunkcni, krome ENTER (vraci zpet do modu zapisu textu) a CAPS SHIFT + SYMBOL SHIFT (prepina na pomocne menu druheho modu).

KAPITOLA 3 ----- POVELOVE OPERACE

Dale si vysvetlime funkce povelu normalniho modu. Nejlepsi zbusob, jak si je ozrejmit, je vyzkouset si je prakticky. Proto experimentujte co nejvice, dokud vam funkce povelu neprejdou do krve tak, abyste nad nimi nemuseli premyslet.

EDIT Help page (CAPS SHIFT, 1)

---- (pomocna stranka, menu)

Vyvolani projekce pomocneho menu na obrazovku. Navrat do modu zapisu textu se provede stiskem ENTER.

C.LOCK Capital letters on/off (CAPS SHIFT, 2)

----- (prepinani z malych na velka pismena)

Stav prepnuti je hlasen ve stavove radce - pri zapnuti funkce CAPS se objevi tentyz symbol na jejim konci, pri vypnuti symbol zmizi.

T.VIDEO Insert a space (CAPS SHIFT, 3)

----- (vlozeni mezery)

Na misto kurzoru se vlozi mezera a vsechna pismena od kurzoru vpravo se posunou o 1 misto doprava. Pokud je radka plna (posledni pismeno radky je ve sloupci 63), vlozit mezery nelze.

arrows Move the cursor (CAPS SHIFT, 5/6/7/8)

----- (posun kurzoru)

Kurzorovymi tlacitky muzeme posouvat kurzorem ve smerech vyznacenyh na tlacitkach. Kurzor SECTRAL WRITERu se pohybuje mimoradne rychle.

GRAPHICS Graphic mode on/off (CAPS SHIFT, 9)

----- (prepinani grafickeho modu)

Tuto funkci muzeme zapinat/vypinat pouze z normalniho modu. Hlaseni o stavu funkce je identifikovano zmenou barvy borderu na zlutou a hlasenim ve stavove radce (hlaseni NORMAL se zmeni na GRAPH). Tak muzeme pouzit kterykoli ze 16 definovanych

grafických znaku (tlacítka 1-8) pro jejich umístění do textu. Tyto znaky budou v případě použití ZX Printeru nebo Alphacom 32 vytisknuty přímo. V případě použití jiných tiskarek ve spojení přes interface se grafické znaky netisknou, ale přebírají funkci řídicích kódů vaší tiskárny tak, jak je sami nadefinujete (viz kapitola 7).

Znaky UDG (User-definable graphics) definovat nelze, jejich adresy jsou využívány programem.

DELETE Delete a character (CAPS SHIFT, 0)
----- (vymazání znaku, písmenka)

Provede se vymazání písmene nalevo od pozice kurzoru tak, že vymazávané písmeno je "překryto" písmenem, na jehož pozici kurzor stal před zadáním příkazu. Současně se celá část řádky vpravo od kurzoru posune o 1 místo doleva.

<= Move characters left (SYMBOL SHIFT, Q)
-- (posun znaku, písmen doleva)

Posunutí všech znaků od pozice kurzoru o 1 místo doleva. Pokud je na řádce znak ve sloupci 0, posun není možný.

<> Centre the line (SYMBOL SHIFT, W)
-- (centrování řádky)

Příkaz umístí text řádky symetricky podle osy jejího středu. Kurzor se hned poté přemístí o 1 řádek níže - to je výhodné pro rychlé centrování více po sobě jdoucích řádek.

>= Move characters right (SYMBOL SHIFT, E)
-- (posun znaku, písmen doprava)

Totož jako u příkazu <=, ale v opačném smyslu.

AND Reform paragraph (SYMBOL SHIFT, Y)
--- (zarezeni do odstavce)

Pokud máme text v odstavci neusporadany, můžeme využít tohoto příkazu pro jeho reorganizaci. Termín odstavce označuje soubor slov textu, který buď začíná ve sloupci 0 po prázdné řádce, nebo začíná na jiném sloupci než 0, přičemž nemusí nutně začínat po prázdné řádce. Zarovnání odstavce je tedy podmíněno tím, že kromě první řádky musejí všechny jeho následující začínat ve sloupci 0. Další podmínkou je zapojení funkce vyrovnávání řádek (hlasení JUSTIFICATION ON).

OR Move "window" forwards (SYMBOL SHIFT, U)
-- (posun okna do textu kupředu)

Tímto příkazem se posouvá text o 1 řádku kupředu, přičemž kurzor zůstává na obrazovce na své původní pozici - v textu samotném se tedy kurzor posouvá o 1 jeho řádku kupředu, ačkoli jeho pozice na obrazovce se nemění. Po dosažení poslední řádky textu se funkce OR vypíná.

AT Move "window" backwards (SYMBOL SHIFT, I)
-- (posun okna do textu vzad)

Totož jako OR, ale v opačném smyslu.

STOP Options list (SYMBOL SHIFT, A)
---- (operační menu první volby jiných funkcí)

Vyvoláním tohoto menu můžeme přímo volit z několika funkcí pro tisk, zápis a čtení z pásky, upravovat řídicí kódy tisku atd. (viz kapitola 6).

12

NOT Delete line (SYMBOL SHIFT, S)
--- (vymazani radky)

Tímto повеlem vymazeme celou radku, na niz je umisten kurzor. Vsechny nasledujici radky se automaticky posunou o 1 radku nahoru - to je vyhodne pro vymaz nekolika po sobe jdoucich radek.

STEP Insert line (SYMBOL SHIFT, D)
---- (vlozeni radky)

Radka, na niz byl kurzor pred zadanim tohoto povelu, jakoz i vsechny nasledujici radky, se posune o 1 radku nize. Na pozici kurzoru se objevi jedna vlozena prazdna radka.

TO Cursor at start of text (SYMBOL SHIFT, F)
-- (kurzor na zacatek textu)

Okamzite premisteni kurzoru na zacatek textu - na radku 0 a sloupec 0.

THEN Cursor at end of text (SYMBOL SHIFT, G)
---- (kurzor na konec textu)

Okamzite premisteni kurzoru na konec textu - na posledni radku a posledni pismeno textu.

ENTER "Carriage return" (ENTER)
----- ("navrat bezce")

Kurzor se posune o 1 radku na jeji zacatek (sloupec 0).

BREAK Next tabulation (CAPS SHIFT, SPACE)
----- (pristi tabulacni znacka)

Posun kurzoru na dalsi tabulacni znacku. Tyto znacky jsou identifikovany v modre radce prumetu kurzoru. Jejich pozice muze

13

byť menena (viz kapitola 4). Slouží k ještě rychlejšímu pohybu kursoru po řádce. Význam mají např. při zápisu sloupců čísel nebo slov, která začínají vždy ve stejném sloupci.

KAPITOLA 4 ----- POVELY ROZSIRENEHO MODU ----- POMOCNE MENU

Jak uvedeno v minulé kapitole, některé z funkcí programu jsou dosažitelné pomocí příkazů rozšířeného modu. Podobně jako v normálním modu, má i rozšířený své pomocné menu, které nám usnadní připomenutí si některého z příkazů, na nějž si zrovna nemůžeme vzpomenout.

Rozšířený mod aktivizujeme stiskem obou shiftových tlačítek, podobně jako u Basicu ZX Spectra. Border změni barvu na červenou a hlasení NORMAL se změni na EXTEND. Následným stiskem tlačítek funkce EDIT vyvoláme projekci pomocného menu. Dalším stiskem obou shiftových tlačítek můžete měnit projekci obou pomocných menu (pro normální a rozšířený mod) bez nutnosti návratu do modu zápisu textu. Do něj se z obou menu vrátíme prostým stiskem ENTER.

Pomocné menu rozšířeného modu vypadá takto:

LIST OF COMMANDS

EDIT---:Help page	Y----:Divide line
C.LOCK-:Capital letters on/off	F----:Print text on ZX Printer

14

arrows-:Move the cursor	S----:Search for a string
1-----:Set tabulation	D----:Delete text file
2-----:Reset tabulation	F----:Send a form-feed code
6-----:Move down quickly	G----:Send a line-feed code
7-----:Move up quickly	H----:Unjustify the text
B-----:Move to next full stop	J----:Justify the text
Q-----:Move text to left margin	K----:Auto-justif.on/off
W-----:Centre text file	L----:Auto-wordwrap on/off
E-----:Move text to right margin	C----:Change screen colours
R-----:Unjustify line	ENTER:"Carriage return"
T-----:Justify line	BREAK:Next tabulation

KAPITOLA 4 ----- FUNKCE POVELU

Dale jsou vysvetleny vsechny funkce povelu v rozsirenem modu. Povsimnete si, ze nektere povelu vraceji program zpět do normalního modu, ale po exekuci jiných nastavate v rozsirenem (tak v nem muzete pouzit nektere funkce opakovane za sebou bez nutnosti prepínani modu).

EDIT	Help page	(CAPS SHIFT, 1)
----	(pomocne menu, stranka)	

Vyvolani pomocneho menu. Ostatni viz vyse.

C.LOCK	Capital letters on/off	(CAPS SHIFT, 2)
-----	(prepínani malých/velkých písmen)	

Totez jako v normalnim modu.

1	Set tabulations	(1)
-	(nastaveni tabulacnich znacek)	

5

Nastavi tabulacni znacku na sloupec, v nemz se prave nachazi kurzor. Tyto znacky (vcetne jejich pozic) jsou zobrazeny jako apostrofy na modre lince prumetu kurzoru. Umistit na ni lze max. 15 znacek. POZOR - pokud umistujete vice nez jednu znacku, pak ta, ktera je nejvice VPRAVO, musi byt umistena jako PRVNI!!! Dale viz BREAK.

2 Reset tabulations (2)

- (zruseni tabulacnich znacek)

Vymazani vseh tabulacnich znacek. Tlacitko BREAK (viz nize) je pak disfunkcni.

6 Move down quickly (6)

- (rychly pohyb smerem dolu)

Pohyb kurzoru textem vzdy o 22 radek nize. Uzitecne pro rychle listovani textem.

7 Move up quickly (7)

- (rychly pohyb smerem nahoru)

Totez jako 6, ale v opacnem smyslu.

8 Move to next full stop (8)

- (posun na pristi tecku)

Okamzity presun kurzoru na nejblizsi tecku (resp.konec vety) smerem dolu od momentalni pozice kurzoru. Hlaseni NOT FOUND (nenalezeno) se objevi v pripade, kdy zadna tecka ve zbytku textu uz neni.

0 Move text to left margin (0)

- (presun textu k levemu okraji)

16

Cely text se presune k levemu okraji, pricemz jsou z nej vynaty vsechny prebytecne mezery, tedy mezi vsemi slovy je vzdy jen jedna mezera. Po exekuci povelu se program ihned vraci do normalniho modu.

W Centre text file (W)
- (centrovani textu)

Cely text je rozmisten symetricky podle svisle osy prochazejici prostrednim sloupcem. Nasleduje automaticky navrat do normalniho modu.

E Move text to right margin (E)
- (presun textu k pravemu okraji)
Totez jako Q, ale v opacnem smyslu.

R Unjustify line (R)
- (stlaceni radky)
Slova radky, na niz je umisten kurzor, se stlaci k pravemu okraji tak, ze mezi slovy je vzdy jen jedna mezera (vyrovnavaci mezery jsou odstraneny).

T Justify line (T)
- (vyrovnani radky)
Mezi slova radky jsou, pokud je pro ne misto, vlozeny vyrovnaci mezery a radka je zarovnaná k obema okrajum.

Y Divide line (Y)
- (rozdeleni radky)

Jeden z nejcasteji uzivanych povelu pri tvorbe textu. Umoznuje rychle opravy v odstavcich vepisovanim pismen, slov i vet.

Timto повеlem muzeme rovnez delit cele odstavce na nove.

Po exekuci povelu Y se rozdeli radka tak, ze znak, který byl puvodne na pozici kurzoru, se stane prvnim znakem na nasledujici vlozene radce. Za kurzorem tak vznikne prazdny prostor az do konce radky. Pri deleni radek v odstavci musime mit na pameti "pravidlo odstavce". Proto delte radku vzdy tak, aby kurzor spocival na 1.pismenu slova, nikdy ne na mezere - tak byste totiz vytvorili nový odstavec a ten puvodni by uz nebylo mozno sestavit bez casove ztratovych uprav (odstraneni mezery na zacatku vlozene radky).

POZOR!!! SPECTRAL WRITER ma jednu zavaznou chybu, se kterou jej firma pustila na trh - nikdy nepouzivejte tento prikaz, kdyz je kurzor ve sloupci 63!!! V takovem pripade cely program kolabuje a vas text je nenavratne pryč.

Druhou, mene podstatnou chybou, která se obcas objevi, je spatne zarovnavani odstavce po povelu AND. Projevi se samovolnym vlozenim mezer na pocatky radek. Tyto mezery musime postupne odstranit a teprve pak cely odstavec zarovnat znova.

P Print text on ZX Printer (P)
- (tisk na ZX Printer)

Tisk se provadi od radky, na niz je umisten kurzor, az do posledni radky textu, pricemz prave tisknuta radka se promita uprostred obrazovky. Prerusit tisk lze stisknutim tlacitka A (nikdy vsak tisk neprerusujte pomoci BREAK). Pokud ZX Printer neni pripojen, je povel P bez odezvy.

S Search for a string (S)
- (vyhledani retezce)

Povel pro vyhledani zadaneho alfanumerickeho retezce v textu

od pozice kurzoru do konce textu. Po zadani povelu vepiste hledany retezec znaku (slovo) a stisknete ENTER. Kurzor se zastavi na prvni pismenu hledaneho retezce (slova). Pokud v textu hledany retezec neexistuje, objevi se hlaseni NOT FOUND (nenalezeno). Pro ceske uzivatele je potesitelne, ze program vam vyhleda slova i podle slovniho korene, bez ohledu na jeho tvar ovlivneny padem, osobou apod. Tak napr. zadame-li vyhledani slova pan, pak se kurzor zastavi na vsehch tvarech tohoto slova, jako treba: panem, panovi, panech, ale pozor - take na panvi, panderu apod. Bohuzel po kazdem nalezeni zadaneho retezce je nutno jej pro dalsi prohledavani (po kazdem uspesnem nalezu) zadat znova.

D Delete text file (D)
- (vymazani celeho textu)

Po zadani povelu jste jeste dotazani, zda si text opravdu prejete vymazat - takse zamezi moznemu neprijemnemu omylu pri chybnem stlaceni tlacitka D v rozsirenem modu. Vase odpoved Y (Yes) pak text vymaze s konecnou platnosti. Stiskem jineho tlacitka k vymazani nedojde a automaticky se vratite zpet do modu zapisu textu.

F Send a form-feed code (F)
- (kod tiskarny pro strankovani)

Vyslani ridiciho kodu, který urci, jak dlouha ma byt jedna stranka textu (resp. posunuti role papiru o potrebny pocet prazdnych radek).

G Send a line-feed code (G)
- (kod tiskarny pro posun o 1 radku)

Vyslani ridiciho kodu pro posuv papiru o 1 tiskovou radku po dobehu jezdce na konec predchozi.

H Unjustify the text (H)

- (stlaceni celeho textu)

Totez jako u povelu R, ale s platnosti pro cely text. Po exekuci nasleduje automaticky navrat do normalniho modu.

J Justify the text (J)

- (vyrovnani celeho textu)

Totez jako u povelu T, ale s platnosti pro cely text. Po exekuci nasleduje automaticky navrat do normalniho modu.

K Auto-justification on/off (K)

- (prepinani automatiky zarovnavani radky)

L Auto-wordwrap on/off (L)

- (prepinani automatiky presazovani slov)

C Change screen colours (C)

- (zmena barev obrazovky)

Po zadani povelu jste dotazani postupne na vsechny barevne komponenty, jejich barvu zadavate ciselne (od 0 do 7) stejne jako v Basicu ZX Spectra. Barvy muzete menit kdykoli.

ENTER "Carriage return" (ENTER)

----- ("navrat jezdce")

Totez jako v normalnim modu.

BREAK Next tabulation (BREAK)

----- (pristi tabulacni znacka)

Posun kursoru na pristi (vpravo) tabulacni znacku na radce.

KAPITOLA 5 ----- PRIPRAVA TEXTU

----- CVICENI

Pro zjednoduseni budeme dale oznacovat normalni mod pismeny NM a rozsireny RM. Tak napr. vymazani celeho textu dosahneme pomoci RM,D,Y - tedy postupnym stiskem tlacitek D a Y v rozsirenem (extended) modu.

Pokud jste jeste nikdy nepouzivali zadny textovy editor, rozhodne si projdete na kazete pripojeny DEMO-TEXT. Kratke cviceni pro zakladni demonstraci si probereme i v nasem manualu.

Zapiste dale uvedeny text:

CVICENI

Toto je cviceni pro uziti programu SPECTRAL WRITER. Pomoci nej si vyzkousime neketre (chyba je tu zamerne) funkce programu.

Ruzni (opet zamerna chyba)

Ruzni lide maji ruzny vkus upravy dopisu a jinych pisemnosti. Tak nekdo zacina odstavec vynechanim radky, nekdo ne. Nekdo rad vynechava nekolik uhozu na zacatku odstavce, nekdo pise hned od kraje. Tem z vas, kteri radi par uhozu vynechavate, poslouzi tabulacni znacka umistena jako prvni zleva. Pro zacatek noveho odstavce stisknete NM,BREAK. Vysledek bude tento:

21

Kurzor se automaticky posunul na 5. sloupec. Pouziti tabulace je mnohem jednodussi nez vkladani mezer. Tabulacni znacky si muzete rozmistit dle libosti. Tohle je konec textu naseho kratkeho cviceni.

Prvni vec, kterou udelame, je vystredeni nadpisu CVICENI. Posunte kurzor na radku nadpisu (pokud jste zacali psat na radce 0, pak kurzor premistite nejrychleki pomoci NM,TO). Dale pouzijte povel NM,<>.

Kdyz si neprejete mit text zarovnany do kraju, muzete pred samotnym zapisem textu vypnout funkci zarovnavani radek pomoci RM,K. Chcete-li zrusit zarovnani jiz napsaneho textu, muzete pro to pouzit tri zpusoby. Pomoci RM,R muzete postupovat radku po radce. Povelem RM,H zrusite zarovnani celeho textu najednou. Posledni alternativa vam umozni postupovat po celych odstavcich: vypnete funkci automatickeho zarovnavani radek a odstavec po odstavci zadejte povel NM,AND. Podobne, samozrejme za uziti adekvatnich prikazu, muzete text zase zarovnavat.

Vyzkousejte si ruzne zpusoby zarovnavani a jeho ruseni. Pred tim, nez budeme pokracovat dal, mejte text zarovnany.

KAPITOLA 5 ----- UPRAVY A EDITACE TEXTU

V textu mame jednu chybu - misto nektere jsme omylem napsali neketre. Opravu provedeme tak, ze kurzor umistime na prvni opravovane pismenko (e) a obe chybná proste prepiseme spravny. Tento zpusob nemuzeme pouzit v pripade, kdy do textu potrebujeme vlozit dalsi znaky. Pokud mame na konci radky mezery, muzeme v

míste vkládání vložit potřebný počet mezer (NM,TRUE VIDEO), které pak prepíšeme doplnovanými znaky. Pokud je text na řádce, do níž chceme něco vložit, zarovnaný do kraje, tuto metodu pochopitelně použít nemůžeme.

Nejlépeším způsobem pro vkládání jakkoli dlouhé řetězce znaků je rozdělení řádky příkazem EM,Y. Vyzkoušejme si to v našem textu. Do věty - Tem z vas, kteri radi par uhozu vynechavate, poslouzi... - budeme chtít vepsat slovo - výhodne - před slovo - poslouzi. Umístíte kurzor na 1. písmeno slova poslouzi. Zadejte příkaz RM,Y. Řádka se rozdělí a uvolní vám prostor pro vepsané slovo. Vepíšete - výhodne - a zadejte příkaz NM,AND. Text celého odstavce se opět pěkně zarovná do kraje i s nově vloženým slovem.

Někdy se stane, že se vkládání slova či delší text již nevejde na konec řádky. Pak musíme za rozdělenou řádku vložit potřebný počet prázdných řádek příkazem NM,STEP. Pro zarovnání odstavce po vepsání nově vloženého textu nesmějí být mezi textovými řádkami řádky prázdné. Vymazávání řádek viz dále.

V textu našeho cvičení si můžeme vyzkoušet vymazávání jeho části. Za původně chybně napsaným slovem - neketre - je text v závorce, který chceme odstranit. Můžeme použít buď příkaz DELETE tak, že před jeho spuštěním umístíme kurzor za poslední písmeno vymazávaného textu, nebo umístíme kurzor před vymazávaný text a následující znaky prepíšeme prostým stiskem klávesy SPACE. Vyzkoušejte si uvedené při vymazání textu v závorce. Pak samozřejmě odstavce opět patřičně zarovnejte.

Ve cvicnem textu je jedna radka - Ruzni (a text v zavorce) - kterou jsme zamerne 'zapomneli' vymazat. Odstranite ji velmi snadno povelem NM,NOT pri kurzoru umistenem kdekoli na vymazavane radce. Aby text nebyl prilis roztazeny, vymazeme jeste jednu prazdnou radku opakovanim uvedeneho povelu ihned po provedeni prvniho (kurzor neni nutno premistovat).

KAPITOLA 6 ----- BLOKOVE OPERACE - OPERACNI MENU

Blokovymi operacemi rozumime vse, co se netyka prime prace s textem pri (resp.pro) jeho projekci. Tyto operace se tykaji zaznamu, tisku a nekterych parametru programu.

Operacni menu se od pomocnych lisi v tom, ze nam umoznuje pramy pristup k provedeni v nem obsazenych funkci.

Toto menu vyvolame povelem NM,STOP. Text vsak zustava v pameti zachovan a muzeme se k nemu kdykoli vratit. Po vyvolani operacniho menu se na obrazovce promitne tento text:

SPECTRAL WRITER -1984 SOFTEK LTD.- Written by Gianluca Carri

1. Copies blocks of text in the file
2. Load/Merge text-file from cassette
3. Saves text-file on cassette
4. Loads text-file from cassette
5. Saves text-file on Wafadrive
6. Deletes file from Wafadrive

- 7. Directory of wafer
- B. Prints out the text-file
- 9. Redefines printer control characters
- A. Redefines special parameters
- B. Saves SPECTRAL WRITER program
- C. Returns to the text-file
- D. Return to Basic system

Press the key corresponding to the desired option.

Po urceni jedne z uvedenych operaci budete jeste pozadani o její potvrzení klavesou Y (Yes). Jina klavesa volbu zrusi.

KAPITOLA 6 ----- KOPIROVANI TEXTU

OPERACE 1

Touto operaci muzete premistovat libovolne casti textu kam chcete. Tak muzete dosahnout jak opakovani zadaneho poctu radek, tak i jejich premisteni, kdyz po skonceni operace puvodni cast kopirovaneho textu vymazete.

Po zvoleni Operace 1 odpovezte na zadavane otazky zapsanim cisel radek:

- Begining line? (prvni radka kopirovane casti)
- Ending line? (posledni radka " ")
- New begining line? (prvni radka, od niz bude kopirovany text nove ulozen)

Cisla radek mohou byt pouze v rozmezi 0-351. Pokud zadate cisla radek tak, ze by doslo k prepsani puvodniho textu, nebo by

- 27

nove umistovany text "pretek1" pres 351.radku, pak se objevi chybove hlaseni OVERLAPPING ERROR, resp. OUT OF FILE ERROR. Operace se v techto pripadech neprovede.

LOAD A SAVE TEXTU

(Operace 2-7 slouzi k provedeni obou uvedenych funkci, uprav textu a praci s tiskarnou).

OPERACE 2

LOAD textu z magnetofonu. Postup je tyz jako u nacteni programu v systemu Basicu ZX Spectra. Kdyz na dalsi otazku Load? (y/n) odpovite Y, pak se nove nahravany text do pocitace umisti od radky 0, tj.vymaze se predchozi text (byl-li nejaky jiz zapsan). Po stisku Y se provede rovnez nacteni, ale text z pasku se umisti az za jiz napsany text (cili se provede operace ve smyslu MERGE). Pokud presahne pripojovany text radku 351, objevi se chybove hlaseni OUT OF MEMORY (dosud nacteny text vsak zustane zachovan).

OPERACE 3

SAVE textu na kazetu. Napred vložte svůj název textu. Pak nasleduje otazka Do you wish to save the whole file? (y/n) (Prejete si uložit celý text?). Odpoved Y znamena ulozeni textu od radky 0 az do jeho konce. Po stisku N se objevi dalsi otazky From line? (od radky?) To line? (do radky?). Postupne odpovezte vlozenim cisel radek, v jejichz rozsahu lezi text, který chcete zapsat na pasek. Chybné údaje zapricini hlaseni PARAMETR ERROR.

Behem ukladani textu na pasek jsou v horni casti obrazovky
projikovany zakladni udaje o textu.

Diky operacim 2 a 3 mohou SPECTRAL WRITER pouzivat i pisari,
kteri nevlastni Wafadrive.

OPERACE 4

LOAD z Wafadrivu. Pozadovano je urceni nazvu textu a volba
vafle A nebo B. Text toho jmena je nacten pouze tehdy, je-li na
udane vafli pritomen.

OPERACE 5

SAVE na Wafadrive. Procedura je taz jako v pripade Operace 3.
Lisi se pouze nutnosti zadat vafli A nebo B.

OPERACE 6

Vymazava text s urcenyim nazvem ze zadane vafle. Po zadani
obojiho se jeste objevi prikaz Press a key to erase the file
(Stisknete tlacitko pro vymaz textu). Tady je vam dana jeste
posledni moznost si vse rozmyslet. Pokud nic vymazat nechcete,
vysunte vafli z otvoru a stisknete tlacitko. Po chybovem hlaseni
program opet spustte prikazem GO TO 1.

OPERACE 7

Zobrazeni katalogu urcene vafle na obrazovce.

TISK TEXTU

(Operace B,9,A ovladaji tisk textu prostrednictvím portu Centronics a RS232, které jsou součástí Wafadrivu. Tisk na ZX Printer a Alphacom 32 se spouští jiným příkazem - viz kapitola 4).

OPERACE B

Pokud použijete seriový port RS232, musíte zadat rychlost přenosu v baudech. Pouhý stisk ENTER nastaví původní zobrazenou hodnotu bez změny. Tisk probíhá počinaje řádkou, na níž umístíte kurzor. Řádka, která je právě posílána na tiskárnu (resp. do jejího bufferu), se během tisku zobrazuje uprostřed obrazovky. Přenos bytu z počítače na tiskárnu lze zastavit stiskem A (tiskárna ovšem ještě vyprázdí na papír obsah svého bufferu).

OPERACE 9

Zde máte možnost změny řídicích kódů tiskárny. Většina tiskáren je řízena určitou sekvencí 1-4 kódů ASCII, z nichž každá je specifickým příkazem pro průběh tisku. SPECTRAL WRITER vám dává velkou možnost zasahovat do průběhu tisku tak, že přímo do textu umístíte grafické znaky, jejichž funkci si sami můžete nadefinovat a kdykoli zase změnit. Tak můžete tisknout texty, které budou v průběhu tisku měnit tvar a druh písma apod. Grafické znaky můžete rozmístit kdekoliv v textu. Nezapomente ale, že grafický znak v textu funguje zároveň jako backspace, tedy že posouvá písmeno za ním umístěné o 1 pozici doleva. Na

druhou stranu toho vsak muzete vtipne vyuzivat.

Kody, které vaše tiskárna používá, jsou uvedeny v jejím manuálu. Proto si její pečlivě prostudujte. Bohužel, standardizace v tomto směru ještě moc nepokročila.

Jak zjistíte, jsou všechny řídicí kódy pro tuto operaci původně nastaveny na nulu. Pokud na otázku Do you want to change these? (Chcete provést změnu?) odpovíte stiskem Y, budete požádáni o volbu čísla CHR\$ jednoho z uvedených grafických znaků. Po jeho volbě budete postupně vkládat byty řídicího kódu. Pokud je kód kratší než 4 byty, zbytek vyplňte nulami (ty jsou ignorovány).

Když máte nadefinovány potřebné kódy, stiskem N se přenesete k volbě řídicích kódů pro carriage return (navrát bezce), line feed (posun valce, resp. papíru) a form feed (format stránky). V závorkách uvedené kódy vyhoví většině tiskáren – stiskem ENTER je nastavíte nezmeněně. Pokud má vaše tiskárna auto line feed a chcete její používat, můžete tento kód nastavit na nulu (čili zrušit její).

Všechny grafické znaky umístěné v textu pochopitelně při tisku na ZX Printer nebo Alphacom 32 nemají funkci řídicích kódů, ale tisknou se přímo tak, jako kterýkoli jiný znak. Rovněž nemají funkci backspace.

KAPITOLA 6 ----- UPRAVY A SAVE PROGRAMU SPECTRAL WRITER

OPERACE A

29

Pomoci ni muzeme menit nektere promenne programu. Pri její volbe budete postupne dotazovani na vloženi číselných údajů. Nechcete-li je menit, stisknete vždy ENTER. Tabulka menu Operace A:

Column at which bell rings? (60)

Length of keyboard click? (4)

Delay before auto-repeat? (30)

Speed of auto-repeat? (1)

Baud rate? (2400)

Interface code? (0)

Page numbering mode? (1)

Next page number? (1)

Lines per page? (60)

Left margin? (8)

Page Header?

Jednotlivé body menu si dále osvětlíme:

Column at which bell rings?

(sloupec, v němž zazní zvonek)

Tuto imitaci zvonku psacího stroje můžete umístit na kterýkoli ze sloupců (číselně v rozmezí 0-63). Vložení hodnoty mimo tento interval zapřičiní zrušení této funkce.

Length of keyboard click?

(delka zvukové odezvy stisku tlačítka)

Delku můžete zadat v rozmezí 0-254. Čím delší tón (vyšší

cislo), tim delsi prodleva mezi akci dvou po sobe stisknutych tlacitek. V rusnejsim prostredi se vsak nastaveni teto hodnoty na vyssi cislo vyplati; vyzkousejte sami. Vlozenim cisla 225 funkci odezvy zrusite.

Delay before auto-repeat?

(prodleva mezi prvni reakci tisknuteho tlacitka a jejim prvnim automatickym opakovanim)

Hodnota v intervalu 0-255 se nasobi padesatinou vteriny. Vysledkem je casova delka prodlevy.

Speed of auto-repeat?

(prodleva mezi automatickym opakovanim reakce tisknuteho tlacitka)

Plati totez, co vyse.

Baud rate?

(rychlost prenosu v baudech)

Udava se pro seriovy prenos, tedy ve spojeni s interfacem RS232. Standardnimi hodnotami jsou: 110, 150, 300, 600, 1200, 2400, 4800, 9600 a 19200 baudu. Vlozeni jinych hodnoty vyvola chybove hlaseni.

Interface code?

(kod interfacu)

Zde mate celkem tri moznosti. Kod 0 je pro uziti interfacu

31

Centronics, kod 1 pro RS232.

Kod 2 je ponechan pro ty z vas, kteri chteji uzit nejaky svuj specialni interface. V tom pripade umistete nezbytny program ve strojovem kodu od adresy 60957, kde je pro nej rezervovano 90 adres volne pameti. Jeho funkci musi byt odeslani obsahu registru A mikroprocesoru Z80 na pozadovany port.

Pokud je vlozeno jine cislo nez 0, 1 nebo 2, program pri spusteni tisku ohlasi chybu parametru.

Page numbering mode?

(mod cislovani stranek)

Opet jsou dany tri moznosti. Cislo nula rusi tuto funkci. Vlozeni cisla nula zajisti tisk cisla kazde stranky v pravem hornim rohu. Mod 2 tiskne suda cisla vzdy v jednom, suda v opacnem hornim rohu stranek (napr.jako v knize).

Next page number?

(cislo pristi stranky)

Nastavuje cislo pro tisk nejblizsi stranky.

Lines per page?

(pocet radek na strance)

Definuje pocet radek, ktere budou na strance vytisknuty. Po vytisknuti udaneho poctu radek prijchazi rada na aktivizaci funkce form feed, ktera posune papir na zacatek dalsi stranky.

Left margin?

(levy okraj tiskove plochy)

Vlozena hodnota reprezentuje pocet mezer, o nez se zleva posune tisk sloupce 0 textu SPECTRAL WRITERu. Nstavena je hodnota 8, ktera stredi text na tiskarne s 80ti tiskovymi sloupci.

Page header?

(hlavicka stranky)

Muzete urcit nazev hlavicky, ktera se vytiskne vzdy nahore na kazde strance. Pri volbe strankovani v modu 1 i 2 se hlavicka umisti vzdy v opacnem rohu stranky nez jeji cislo. Slouzi k rychle orientaci v textu. Pri jejim zadavani muzete volit jeji delku az do 32 znaku. Estetum muzeme doporučit jeji oddeleni od textu zarazenim ridiciho kodu underline (podtrzeni) na zacatek kazde stranky. Jinak jsou hlavicka i cislo od textu vzdy oddeleny jednou prazdnou radkou.

OPERACE B

Umoznuje kopirovani celemo programu SPECTRAL WRITER bud na Wafadrive nebo magnetofon prislusnou volbou po dotazu Save to tape or to drive A? (T/D) (SAVE na pasek nebo vafli?). Automaticky nasleduje verifikace vseh tri casti programu. Tak si muzete bez problemu zaznamenat jakekoli vlastni midifikace programu.

KAPITOLA 6 ----- JINE OPERACE

OPERACE C

Navrat do modu zapisu textu.

OPERACE D

Vstup do Basicu. Umoznuje modifikovat program (napr.i pomoci monitoru nebo generatoru strojoveho kodu) nebo formatovat vafli apod. Program startujte povelem RUN.

KAPITOLA 6 ----- NAVRAT Z CHYBOVYCH HLASENI

SPECTRAL WRITER byl sestaven tak, aby byl dostatecne robustni, tj.abychy nej nebylo mozno jen tak "vyhodit z koleji". (Az na kolapsovou chybu pri deleni radek - viz v textu vyse. Pozn. prekl.). Pri vlozeni chybnych parametru vas program obvykle pozada o jejich zmenu patricnym upozornenim. Pri chybovych hlasenich Basicu se program na chvilku zastavi a pak se vrati domoduzapisu textu. Jedine v pripade, kdy chybove hlaseni vyplynulo z prace Wafadrivem, se program obvykle nevraci do modu zapisu a nutno jej spustit poveem RUN.

KAPITOLA 7 ----- TECHNICKE INFORMACE

- SPOJENI S TISKARNAMI

SPECTRAL WRITER je kompatibilni prakticky se vsemi na trhu dostupnymi tiskarnami pro mikro a minipocitace. Jednoduse receno, muzete si k programu a ZX Spectru koupit jeden ze tri

typu tiskaren:

1) Tiskarny pracujici s aluminizovanym nebo tepelnym papirem. Jsou velmi levne, male, postacujici pro vypis programu (listing) nebo ruzne nenarocne poznamky a zaznamy. Jsou rovnez velmi tiche, coz je pomerne dulezite pro praci v prostredi nebo case, kde a kdy je treba dodrzovat ticho a klid. Nehodi se vsak pro vsechny dalsi aplikace.

2) Maticove tiskarny (dot matrix) svymi schopnostmi uspokoji v plne mire vetsinu domácich uzivatelu. Trh je jimi doslova zaplaven, a tak si vybere kazdy podle svych predstav. Krome tisku kodu ASCII mivaji vetsinou moznost tisku v grafickem modu (bit image). Tisknou na jakykoli papir (i perforovany, nebo treba jen bezny rolovany). Nejsou nijak zvlast drahe, jsou rychle, byvaji vsak znacne hlucne.

3) Nejvetsi kvalitu podani tisku pisma maji tiskarny s pismeny na kolecku zvanem daisy wheel (cte se dejzy vil). Tato kolecka maji vymenna pro ruzne druhy pisma. Tyto tiskarny jsou nejdrazsi, robustni, tezke a rovnez pomerne hlucne. Je lepsi je zakoupit spise jako druhou tiskovou jednotku vedle tiskarny maticove. Pro tomto vybaveni vsak stoji uz za to uvazovat i o jinem pocitaci, ktery by se vic hodil pro praci s textovym editorem. I kdyz i se Spectrem, vybavenym dobrou klavesnici a zaznamovou jednotkou poskytnou vsechny tiskarny dobre sluzby.

Zaznamenani hodne jsou jeste elektronicke psaci stroje pripojitelne k pocitaci jako jeho tiskarna. Diky teto kombinaci jsou vhodne i pro rodinne prislusniky, kteri nemaji k pocitacum

řilně vřelý vztaň. Bývají zároveň lehce přenosné.

Jsou tři způsoby, jimiž může být vaše tiskárna připojena k počítači. ZX Printer a Alphacom 32 se připojují přímo k výstupu ZX Spectra. Ostatní tiskárny potřebují pro svou komunikaci s počítačem interface. A to buď paralelní Centronics nebo seriový RS232. Všechny tyto výstupy jsou u Wafadrivu vyvedeny.

Pokud chcete, aby se vám na obrazovce objevovaly zvláštní znaky jiných jazyků, nebo různé symboly, které používáte ve své práci, můžete si složení znaku pro jejich projekci predefinovat.

SPECTRAL WRITER neposílá ASCII kódy na tiskárnu přímo, ale "prekládá" je prostřednictvím tabulky kódů v RAM, které můžete libovolně přeházet. Tato tabulka je 96 bytů dlouhá (1 byte pro každý "tisknutelný" znak ASCII) a začíná na adrese 64462. Její výpis je v Příloze 2.

Uvedeme jednoduchý příklad využití změny kódů v tabulce. Například vaše tiskárna užívá pro tisk znaku ' kod 185 (místo kodu 65 ZX Spectra). Aby se vám do textu SPECTRAL WRITERu zapsal znak ' vytiskl na tiskárnu, jednoduše vložte kod 185 místo kodu 65 na adresu 64526 třeba příkazem POKE 64526,185. Českým píсарum dělá potíže klávesnice typu QWERTY. Y je na místě obvyklého a vzitého Z. Prohozením kodu Z a Y (stejně jako z a y) v tabulce bude pak vše jako u českého psacího stroje nejen na obrazovce, ale i při tisku na papír.

Užitečná pro vás může být i informace, že na adresy 55656, 55662 a 55668 můžete uložit sekvenci řídicích kódů tiskárny.

Jsou vyslany vzdy prioritne prede vsemi ostatnimi pri zapoceti kazdeho tisku. Hodi se tedy pro ulozeni kodu pro globalni ovladani tisku.

APITOLA 7 ----- UZIVATELEM DEFINOVANE ZNAKY A GRAFIKA

Tvar znaku SPECTRAL WRITERu muze byt libovolne menen. Kazdy se sklada z 8mi bajtu, pricemz u kazdeho bajtu se vyuzivaji pouze 4 vrchni bity 4-7. Tyto bajty jsou ulozeny od adresy 64639 pro 112 znaku ASCII v rozsahu CHR# 32 az CHR# 143. Adresy prvniho bajtu kazdeho ze znaku jsou vypsany rovnez v Priloze 2. Adresy jsou vypsany hexadecimalne, protoze jejich obmena je neporovnatelne jednoduchsi za pomoci monitoru strojoveho kodu pametovych adres.

Pokud byste chteli provest zmenu barvy posledni radky obrazovky, její attribute je ulozen na adrese 55489.

P R I L O H A 1

PREHLED VSECH POVELU A OPERACI

NORMALNI MOD

1. Copies blocks of text in the file
2. Load/Merge text-file from cassette
3. Saves text-file on cassette
4. Loads text-file from cassette
5. Saves text-file on Wafadrive

6. Deletes file from Wafadrive
7. Directory of wafer
- B. Prints out the text-file
9. Redefines printer control characters
 - A. Redefines special parameters
 - B. Saves SPECTRAL WRITER program
 - C. Returns to the text-file
 - D. Return to Basic system

ROZSIRENY MOD

EDIT---:Help page	Y----:Divide line
C.LOCK-:Capital letters on/off	P----:Print text on ZX Printer
arrows-:Move the cursor	S----:Search for a string
1-----:Set tabulation	D----:Delete text file
2-----:Reset tabulation	F----:Send a form-feed code
6-----:Move down quickly	G----:Send a line-feed code
7-----:Move up quickly	H----:Unjustify the text
8-----:Move to next full stop	J----:Justify the text
Q-----:Move text to left margin	K----:Auto-justif.on/off
W-----:Centre text file	L----:Auto-wordwrap on/off
E-----:Move text to right margin	C----:Change screen colours
R-----:Unjustify line	ENTER:"Carriage return"
T-----:Justify line	BREAK:Next tabulation

BLOKOVE OPERACE

1. Copies blocks of text in the file

2. Load/Merge text-file from cassette
3. Saves text-file on cassette
4. Loads text-file from cassette
5. Saves text-file on Wafadrive
6. Deletes file from Wafadrive
7. Directory of wafer
8. Prints out the text-file
9. Redefines printer control characters
 - A. Redefines special parameters
 - B. Saves SPECTRAL WRITER program
 - C. Returns to the text-file
 - D. Return to Basic system

P R I L O H A 2

UMISTENI PREVODNI TABULKY ZNAKU V PAMETI

Decimalni adresa udava pozici ASCII kodu. Hexadecimalni je prvni adresou prvniho z osmi bajtu bitove sestavy znaku pro jeho vlastni zobrazeni na monitoru. Uvedene hodnoty vam budou napomocne pri upravach tabulek pro ruzne znakove aplikace jak na monitoru, tak i tiskarne /pokud ji mate vybavenu schopnosti zvanou down load/.

znak	dec-adresa	hex	ASCII kod	znak	dec-adresa	hex	ASCII kod
space	64462	FC7F	32	P	64510	FDFF	80
!	64463	FC87	33	Q	64511	FE07	81
"	64464	FC8F	34	R	64512	FE0F	82

#	64465	FC97	35	S	64513	FE17	83
\$	64466	FC9F	36	T	64514	FE1F	84
%	64467	FCA7	37	U	64515	FE27	85
&	64468	FCAF	38	V	64516	FE2F	86
'	64469	FCB7	39	W	64517	FE37	87
(64470	FCBF	40	X	64518	FE3F	88
)	64471	FCC7	41	Y	64519	FE47	89
*	64472	FCCF	42	Z	64520	FE4F	90
+	64473	FCD7	43	[64521	FE57	91
,	64474	FCDF	44	\	64522	FE5F	92
-	64475	FCE7	45]	64523	FE67	93
.	64476	FCEF	46	^	64524	FE6F	94
/	64477	FCF7	47	_	64525	FE77	95
0	64478	FCFF	48	`	64526	FE7F	96
1	64479	FD07	49	a	64527	FE87	97
2	64480	FD0F	50	b	64528	FE8F	98
3	64481	FD17	51	c	64529	FE97	99
4	64482	FD1F	52	d	64530	FE9F	100
5	64483	FD27	53	e	64531	FEA7	101
6	64484	FD2F	54	f	64532	FEAF	102
7	64485	FD37	55	g	64533	FEB7	103
8	64486	FD3F	56	h	64534	FEBF	104
9	64487	FD47	57	i	64535	FEC7	105
:	64488	FD4F	58	j	64536	FECF	106
;	64489	FD57	59	k	64537	FED7	107
<	64490	FD5F	60	l	64538	FEDF	108
=	64491	FD67	61	m	64539	FEE7	109
>	64492	FD6F	62	n	64540	FEEF	110
?	64493	FD77	63	o	64541	FEF7	111
@	64494	FD7F	64	p	64542	FEFF	112

A	64495	FDB7	65	q	64543	FF07	113
B	64496	FDBF	66	r	64544	FF0F	114
C	64497	FD97	67	s	64545	FF17	115
D	64498	FD9F	68	t	64546	FF1F	116
E	64499	FDA7	69	u	64547	FF27	117
F	64500	FDAF	70	v	64548	FF2F	118
G	64501	FDB7	71	w	64549	FF37	119
H	64502	FDBF	72	x	64550	FF3F	120
I	64503	FDC7	73	y	64551	FF47	121
J	64504	FDCF	74	z	64552	FF4F	122
K	64505	FDD7	75	{	64553	FF57	123
L	64506	FDDF	76		64554	FF5F	124
M	64507	FDE7	77	}	64555	FF67	125
N	64508	FDEF	78	~	64556	FF6F	126
O	64509	FDF7	79	copy-	64557	FF77	127

right

ASCII kod 127 /copyright/ ma u vetsiny tiskaren funkci BS /backspace/. Tzn., ze se nevytiskne, ale "vymaze" predchozi znak.

P R I L O H A 3

ZHODNOCENI PROGRAMU SPECTRAL WRITER

Souhrn vseh chyb programu

1/ Pri deleni radky na jejim konci (64.sloupci) program zkolabuje.

2/ Pri zarovnavani odstavce se proces zarovnavani nekdy zastavi proto, ze program udela chybu pri zarazovani slov k levemu okraji (pred slovo zaradi 1-2 mezery). Tak se vytvori nevitany zacatek "noveho odstavce", ktery musime zarovnat k levemu okraji a opet spustit funkci zarovnavani. Bohuzel, jakmile k teto chybe dojde, zopakuje se jeste nekolikrat po sobe v tomtaz odstavci.

3/ Chceme-li zobrazit znaky {, } a nestiskneme dobre Symbol shift, program se zablokuje. Pak se neda delat nic jineho, nez jej nahrat znova.

4/ Urcite nedomyslenosti autora programu vznikaji pri pripojeni tiskarny /pres interface/. Program po tisku prvni stranky produkuje jeden form feed navic, takze pri tisku na perforovany papir zacne tisk druhe stranky az po zbytecnem "vyjeti" jedne ciste.

Odpcitavani stranek (tisk jejich cisel do rohu papiru) se po skonceni tisku vzdy inicializuje. Musi se proto znova nastavovat vstupem do menu pro definovani parametru. Tyka se predevsim pripadu, kdy mame nejaky material ve vice textovych souborech.

S tim souvisi i dalsi nedostatek. Skoncil-li nas tisk nekde uvnitr stranky a po nacteni dalsiho souboru dat budeme v tisku teto stranky pokracovat, text nam "pretece", protoze pocet tiskovych radek na stranku se opet zinicializuje na nastavenou hodnotu. Tomu lze odpomoci nasledujici upravou Basicu:

```
3200 IF PEEK VAL "55492"<>2 THEN RUN
```

```
3201 INPUT "NEW START (1) CONTINUE (0) ";poke : IF poke THEN
```

POKE 55738,33 : RANDOMIZE USR po : RUN

3202 POKE 55738,37 : POKE 55598,(PEEK 61022+1) : RANDOMIZE USR
po : RUN

Radku 3210 zrušte. Zmena na adrese 55738 modifikuje programovou instrukci ve strojovom kodu. Adresa 61022 obsahuje prubezny pocet radek, ktore se jeste maji vytisknout. Uprava se vztahuje k tisku s paralelnim vystupem. Pro vystup seriovy nahradte vyraz <>2 na radce 3200 vyrazem <>1, pro paralelni (s interfacem Wafadrive) vyrazem <>0. Tyto ciselne parametry musite pochopitelne mit predem spravne nastaveny v menu definice parametru (v tom pripade muzete pak zrusit i radku 3200). INPUT na radce 3201 zobrazi v nem uvedeny text a bude cekat na stisk tlacitka 1 (inicializace poctu radek na stanovenou pocatecni hodnotu, tedy plny pocet radek) nebo tlacitka 0 (pokracovani tisku uvnitr stranky).

Chyby programu lze samozrejme odstranit analyzou programu a jeho naslednou upravou. Jakmile se nam (nebo vam?) podari najit vhodnou upravu chybnych casti programu, oznamime ji ve zpravodaji Mikrobaze.

Pro hodnoceni pouzijeme srovnani se znamym slovnim procesorem TASWORD TWO.

Prednosti SPECTRAL WRITERu:

* Rychly pohyb kurzoru, ktory zkracuje dobu psani a hlavne cas potrebný pro redakci textu. Nastavitelnost delky zvukove signalizace stisku tlacitka a rychlosti opakovani stisknuteho

tlacitka. Tyto prednosti jsou vyraznym prinosem ve vlastni praxi.

* Rychlejsi prace programu ve vsech funkcich upravy textu.

* Kurzor neblika.

* Moznost volby barevneho podani na monitoru. Setri zrak a zvytuje citelnost znaku na monitoru.

* Citelnejsi tvar znaku.

* Vyssi flexibilita pro praci s tiskarnami (jednoznacne urceny prostor pameti pro zarazeni tiskove rutiny interfacu, ciselne strankovani, titulkovani kazde stranky).

* Nastavitelna tabulace.

* Vsechny zarazene funkce pro praci s Wafadrivem lze jednoduse zamenit syntaxi ovladani jineho zaznamoveho zarizeni. Pritom moznost kontaktu s kazetovym magnetofonem zustava nedotcena.

* Vetsi rozsah volne pameti pro ulozeni textu /352 radek/.

* Informativnejsi manual.

Nedostatky SPECTRAL WRITERu:

- Vyse uvedene programove chyby a nedomyslenosti.

- Blokove vyhledavani retezce znaku nema opakovani, po kazdem nalezu se musi hledany retezec zadat vzdy znova. Automaticka vymena jednoho retezce za jiny neni zarazena vubec - musi se provest rucne, pro kazdy pripad zvlast.

- Nelze nastavit levy a pravy okraj zapisu textu na monitoru. Lze "nahradit" tabulaci pro levy okraj, pravy je nutno sledovat ocima, resp. sluchem ("zvonecek") - nelze vsak provest zariznuti textu k pravemu okraji.

Posledne uvedene dva nedostatky vsak nejsou nijak kriticke. V krajnim pripade muzeme textovy soubor prenest do TASWORDu a tam pozadovane operace provest. Soubory obou techto programu jsou kompatibilni. Vzhledem k mozne vetsi delce souboru zapsaneho na SPECTRAL WRITERu bude nekdy nutno textovy soubor rozdelit, coz neni zadny problem.

Za urcity nedostatek obou srovnavanych programu lze pokladat nemoznost tisku standardnich 80ti znaku na radce (na tiskarne) pri automatickem uplatneni vseh programovych funkci prace s textem.

Budeme-li zvazovat SPECTRAL WRITER s opravenymi programovymi chybami, bude v softwaru pro ZX Spectrum bez konkurence.

-elzet-